

**Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem
w Szkole Podstawowej im. Karola Wojtyły w Rotmance**

Staram się dziecko zrozumieć, nie szkodzić mu, stwarzać mu warunki i bodźce, aby chciało być lepsze.

Dobry człowiek to taki, który czuje co drugi czuje! (O, jakie to cudne!)

/J.Korczak/

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski, w tym właściwej ochrony przed krzywdzeniem. Celem Polityki jest zapewnienie uczniom Szkoły Podstawowej im. Karola Wojtyły w Rotmance warunków do nauki oraz rozwoju w atmosferze poszanowania, akceptacji i bezpieczeństwa. Naczelną zasadą działań podejmowanych przez pracowników naszej Szkoły jest kierowanie się interesem dzieci oraz działanie dla ich dobra. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika Szkoły wobec dzieci jakiegokolwiek przemocy. Pracownicy Szkoły, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Szkoły oraz swoich kompetencji.

Szkoła realizuje powyższe poprzez:

- działania profilaktyczne – minimalizujące ryzyko wystąpienia krzywdzenia dzieci;
- działania interwencyjne – mające na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa, gdy jest ono ofiarą przemocy lub zagraża mu inne niebezpieczeństwo;
- pomoc psychologiczno-pedagogiczną – mającą na celu wsparcie dzieci i ich rodziny w przezwyciężeniu trudnych doświadczeń.

Polityka jest dokumentem porządkującym standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem i opisuje, w jaki sposób Szkoła będzie je wdrażała, realizowała, monitorowała i ewaluowała.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1

1. **Szkoła** - Szkoła Podstawowa im. Karola Wojtyły w Rotmance.
2. **Pracownik** - osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy wolontariackiej lub innej w Szkole Podstawowej im. Karola Wojtyły w Rotmance.
3. **Współpracujący ze Szkołą** - osoba wykonująca zadania na terenie Szkoły, np. pielęgniarka, fotograf, trener i inne osoby.
4. **Dziecko** - każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
5. **Rodzic** - również prawny opiekun dziecka oraz rodzic zastępczy.

6. **Zgoda rodzica** - zgoda co najmniej jednego z rodziców dziecka, w sprawach ważnych zgoda obojga rodziców. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
7. **Krzywdzenie dziecka** - popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie, np.:
 - a) **przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu;
 - b) **przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, nieustanna krytyka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać;
 - c) **przemoc seksualna** – to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm);
 - d) **przemoc ekonomiczna** – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania;
 - e) **zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.
8. **Osoba odpowiedzialna za zabezpieczenie sieci Internetowej** - pracownik zatrudniony przez Szkołę do obsługi technicznej, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu na terenie Szkoły.
9. **Nauczyciel odpowiedzialny za bezpieczne korzystanie z Internetu w czasie zajęć edukacyjnych** - każdy nauczyciel, który wykorzystuje zasoby z Internetu podczas zajęć, w szczególności nauczyciele informatyki i edukacji informatycznej. Osoby te sprawują nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie Szkoły oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.
10. **Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem** - wyznaczony zarządzeniem dyrektora Szkoły pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
11. **Dane osobowe dziecka** - wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2.

1. Pracownicy Szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci oraz w miarę potrzeb korzystają z dostępnych szkoleń.
2. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dzieci i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia, m.in. gdy dziecko.:
 - 1) jest często brudne;
 - 2) kradnie, żebrze;
 - 3) jest głodne;
 - 4) nie otrzymuje potrzebnej opieki medycznej;
 - 5) nie ma przyborów szkolnych;
 - 6) nie ma odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
 - 7) ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;
 - 8) boi się rodzica, boi się powrotu do domu;
 - 9) wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
 - 10) cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
 - 11) jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, depresyjne, itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samo się okalecza itp.;
 - 12) osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości;
 - 13) ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet);
 - 14) używa środków psychoaktywnych;
 - 15) nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym;
 - 16) w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu zaczynają dominować elementy/motywy seksualne;
 - 17) podawane wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne, itp., dziecko często je zmienia;
 - 18) nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
 - 19) jest rozbudzone seksualnie;
 - 20) ucieka z domu;
 - 21) mówi o przemocy;
 - 22) nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania dziecka;
3. Jeżeli z objawami u dziecka współwystępują określone zachowania rodzica, to podejrzenie, że dziecko jest krzywdzone jest szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowania rodzica to m.in.:
 - 1) nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawianie wyjaśnień przyczyn obrażeń dziecka;

- 2) odmawianie, nie utrzymywanie kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka;
 - 3) mówienie o dziecku w negatywny sposób, ciągłe obwinianie, poniżanie, strofowanie dziecka;
 - 4) poddawanie dziecka surowej dyscyplinie/nadopiekuńczość/pobłażliwość/odrzućenie / negowanie potrzeb dziecka;
 - 5) brak zainteresowania losem i problemami dziecka;
 - 6) przejawianie agresji;
 - 7) nadużywanie alkoholu lub bycie pod wpływem środków odurzających.
4. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania stosownej pomocy.
 5. Pracownicy Szkoły monitorują sytuację i dobrostan dzieci.
 6. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji pracowników Szkoły z dziećmi. Zasady stanowią załącznik nr 1 do niniejszej Polityki.
 7. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między dziećmi, a w szczególności zachowania niedozwolone stanowią załącznik nr 2 do niniejszej Polityki.
 8. Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z Zasadami bezpiecznej rekrutacji pracowników, co stanowi załącznik nr 3 do niniejszej Polityki.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 3.

W przypadku podjęcia przez pracownika lub współpracującego ze Szkołą podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, ma on obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji wychowawcy a w przypadku jego czasowej nieobecności pedagogowi lub psychologowi szkolnemu.

§ 4.

1. Wychowawca wspólnie z pedagogiem lub psychologiem wzywa rodziców dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu.
2. Wychowawca wspólnie z pedagogiem lub psychologiem sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami, oraz plan pomocy dziecku.
3. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - 1) podjęcia przez Szkołę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;
 - 2) wsparcia, jakie Szkoła zaoferuje dziecku;
 - 3) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.
4. Dokumentację, o której jest mowa w pkt. 2-3 przechowuje wychowawca.

§ 5.

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor Szkoły powołuje zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi: pedagog lub psycholog, wychowawca, przedstawiciel kierownictwa Szkoły, oraz dodatkowo inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku (dalej określane jako: zespół interwencyjny).
2. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku zgodnie z § 4 pkt. 3 Polityki, na podstawie opisu sporządzonego przez wychowawcę i pedagoga/psychologa szkolnego oraz innych informacji uzyskanych przez członków zespołu.
3. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice dziecka, powołanie zespołu jest obowiązkowe. Zespół interwencyjny wzywa rodzica dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować rodzicom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

§ 6.

1. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez wychowawcę oraz pedagoga/psychologa rodzicom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
2. Wychowawca wspólnie z pedagogiem/psychologiem informuje rodziców o obowiązku zgłoszenia przez Szkołę podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
3. Po poinformowaniu rodziców, zgodnie z punktem poprzedzającym, dyrektor Szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji lub/i wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub/i przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

§ 7.

1. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 4 do niniejszej Polityki. Kartę wraz z dokumentacją, o której mowa § 5 pkt 2 i 3, § 6 pkt 3 załącza się do akt osobowych dziecka.
2. Wszyscy pracownicy Szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka oraz z tym związane, są zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku dzieci

§ 8.

1. Szkoła zapewnia standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Szkoła, uznając prawo dzieci do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę ich wizerunku.
3. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci stanowią załącznik nr 5 do niniejszej Polityki.

Rozdział V

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§ 9.

1. Szkoła korzysta z certyfikowanej Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej OSE, programu umożliwiającego podłączenie bezpiecznego Internetu, z którego nauczyciele korzystają podczas zajęć edukacyjnych, natomiast dzieci korzystają pod opieką nauczyciela, zgodnie z jego poleceniami, jedynie w sali informatycznej.
2. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom naukowym, informacyjnym i edukacyjnym. Nauczyciel, korzystający z zasobów Internetu podczas zajęć, odpowiada za udostępniane treści.
3. W szkole jest wyznaczona osoba odpowiedzialna za zabezpieczenie sieci internetowej. Do obowiązków tej osoby należą:
 - a. zabezpieczenie hasłem routerów bezprzewodowych;
 - b. zabezpieczenie hasłem Wi-Fi, które udostępniane jest jedynie pracownikom. (Przekazywanie hasła osobom trzecim jest zabronione. W przypadku podejrzenia pozyskania hasła przez osoby niepowołane, niezwłocznie zmienia hasło);
 - c. aktualizowanie oprogramowania przynajmniej raz w miesiącu.
3. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, nauczyciel odpowiedzialny za bezpieczne korzystanie z Internetu w czasie zajęć edukacyjnych ustala, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o dziecku, korzystającym z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, osoba ta przekazuje wychowawcy, który przeprowadza z dzieckiem rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy wychowawca uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.
4. W przypadku korzystania z dostępu do Internetu, nauczyciel ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. W miarę potrzeb Szkoła organizuje zajęcia z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu dla dzieci i rodziców.

6. Wszelkie zdarzenia związane z naruszeniem bezpieczeństwa cyfrowego dzieci w Szkole należy zgłosić nauczycielowi informatyki/edukacji informatycznej i wychowawcy. Wychowawca informuje również o formach pomocy ofiarom i świadkom cyberprzemocy.

Rozdział VI

Monitoring stosowania Polityki

§ 10.

1. Dyrektor Szkoły Zarządzeniem wyznacza Zespół odpowiedzialny za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
2. Ocena standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
3. Zespół, o którym mowa w pkt 1, jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki oraz za proponowanie zmian w Polityce.
4. Zespół, o którym mowa w pkt. 1, przeprowadza wśród pracowników Szkoły, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki.
5. W ankiecie pracownicy Szkoły mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w Szkole.
6. Zespół, o którym mowa w pkt. 1, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników Szkoły ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi Szkoły.
7. Dyrektor Szkoły wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i podaje je do wiadomości pracownikom, dzieciom i ich rodzicom.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

§ 11.

1. Polityka wchodzi w życie Zarządzeniem Dyrektora Szkoły.
2. Polityka udostępniona zostanie poprzez dziennik elektroniczny oraz poprzez publikację na stronie internetowej Szkoły oraz w formie papierowej w bibliotece szkolnej oraz na tablicy ogłoszeń.
3. Wychowawcy grup przedszkolnych oraz oddziałów szkolnych zobowiązani są do przedstawienia treści dokumentu dzieciom w sposób dla nich zrozumiały.